

Nieuw Haags Peil van 6 maart 2010

In een apart document hebben wij op basis van onze 15.000 ondervraagden van de afgelopen dagen en de werkelijke procentuele uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen uitgelegd hoe wij de landelijke uitslag van afgelopen woensdag hebben bepaald. Deze staat hieronder in de 3e kolom weergegeven. In de afgelopen dagen zijn er wat verdere verschuivingen geweest in de politieke voorkeur, zoals in de laatste kolom staat vermeld.

Inmiddels is het CDA weggezakt naar 24 zetels. De laagste score die wij ooit voor deze partij hebben vastgesteld. De geleidelijke afname van het aandeel confessionele kiezers door de jaren heen speelt deze partij parten met name als de politieke leider niet echt meer populair is. Op 3 maart haalde het CDA niet alleen de slechtste Gemeenteraadsverkiezingen ooit, maar was goed te zien hoe in de 4 grote steden, met het laagste aantal confessionelen, de score van het CDA gemiddeld onder de 5% is weggezakt.

De PvdA is sinds de val van het kabinet 9 zetels gestegen en staat door het verder wegzakken nu gelijk met het CDA. Beide partijen staan nu 3 zetels achter op de PVV. De VVD staat er zwakker voor dan men dankzij de Gemeenteraadsverkiezingen zou denken. Daarbij moet wel bedacht worden dat van de VVD-kiezers van afgelopen woensdag 26% opgeeft PVV gestemd te hebben als die partij aan de verkiezingen in de eigen gemeente had meegedaan. De score is nu 19 zetels.

D66 heeft het afgelopen woensdag goed gedaan. Dat wordt ook in de huidige peiling bevestigd, waarbij de partij met 19 zetels gelijk staat aan de VVD. De SP stond de afgelopen twee dagen in het midden van de belangstelling. Eerst door het aftreden van Kant en toen door het aantreden van haar opvolger Roemer. Over het vertrouwen in hem en de andere sleutelpersonen in de komende drie maanden treft u hieronder nog meer informatie aan. De eerste reacties van de kiezers is, zoals normaal is bij nieuwe leiders die aantreden, positief.

In het licht van de mogelijke regeringscombinatie na de verkiezingen is het interessant dat PVV+CDA+VVD op 70 zetels staan en PvdA+SP+GrLinks+D66 op 68 zetels. Belangrijk is om te beseffen dat er weinig verkeer is tussen de drie eerstgenoemde partijen en de 4 laatstgenoemde partijen, behalve via D66. Verschuivingen, ook in de komende maanden, zullen vooral binnen de blokken geschieden. Slechts als D66 fors stijgt of fors daalt en er daarmee een grotere toename is van het verkeer tussen de twee blokken zal een van deze blokken meer dan 75 zetels halen. Dat laat natuurlijk onverlet dat door een combinatie te vormen met de overige partijen (ChristenUnie, SGP, Partij voor de Dieren en/of Trots op NL) er wel een score van boven de 75 gehaald kan worden.

Landelijke peiling politieke voorkeur

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	verk. TK2006	28/2 2010	GR2010	6/3 2010
CDA	41	25	25	24
PvdA	33	21	24	24
SP	25	11	10	12
VVD	22	23	19	19
PVV	9	26	28	27
Groen Links	7	14	13	13
ChristenUnie	6	7	7	7
D66	3	18	18	19
SGP	2	2	2	2
PvdDieren	2	2	2	2
Trots op NL		1	2	1
Totaal	150	150	150	150
PVV+VVD+CDA	72	74	72	70
VVD+CDA+D66	66	66	62	62
PVDA+SP+GrLinks+D66	68	64	65	68

De lijsttrekkers bij de aanstaande verkiezingen spelen een zeer belangrijke rol bij het werven van kiezers. Wekelijks stellen we vast wat het vertrouwen is in de fractievoorzitters, zodat een goed inzicht gegeven kan worden hoe dat door de jaren heen zich ontwikkelt. Door de wisseling van de wacht bij de SP en het aanscherpen van de tegenstellingen tussen de verschillende politieke leiders bij de debatten vlak voor de verkiezingen en op de avond van de verkiezingen is het interessant om in te zoomen op het oordeel van de kiezers van verschillende partijen in de afzonderlijke politieke leiders.

Allereerst laten we zien hoe het vertrouwen in de fractievoorzitters en de premier zich sinds het aantreden van het kabinet in 2007 heeft ontwikkeld. De cijfers in de eerste 4 kolommen zijn de cijfers van alle Nederlanders. En de laatste 4 kolommen zijn de scores van de "eigen" kiezers uit 2006.

Uit die tabel is goed te zien hoe groot het verschil is tussen het totaal en de eigen kiezers. Het sterkst is het te zien bij Wilders. Zijn kiezers uit 2006 geven hem stabiel een 8, terwijl hij gemiddeld bij alle Nederlanders nog maar 3,1 staat. Goed is te zien de slechte scores van Hamer, ook onder de eigen kiezers.

Uit dit overzicht blijkt ook goed hoe Kant (die bij haar aantreden in juni 2008 een 4,8 scoorde) in de afgelopen weken gedaald is naar een niveau onder de 4 en ook bij de eigen kiezers onder de 6 daalde (en daardoor erg lijkt op de positie van Hamer).

<i>rapportcijfer</i>	Allen				Eigen partij gestemd in 2006			
	mrt-07	jan-09	dec-09	6-3-10	mrt-07	jan-09	dec-09	6-3-10
Van Geel	5,5	4,4	4,6	4,2	6,6	5,7	6,3	6,6
Tichelaar/Hamer	5,4	4,2	4,3	3,8	7,0	5,2	5,5	5,7
Rutte	4,8	4,5	5,0	4,9	6,9	6,1	6,5	7,0
Wilders	3,7	3,4	3,5	3,1	8,0	8,0	8,0	8,0
Pechtold	4,4	5,6	5,4	5,2	7,1	8,3	7,2	8,3
Halsema	5,0	4,6	5,1	5,0	7,4	7,6	8,4	8,4
Marijnissen/Kant	6,0	4,3	4,4	3,9	8,2	6,2	6,6	5,9
Slob	5,5	4,1	4,3	4,2	8,1	7,2	7,4	5,6
Thieme	4,1	3,0	3,8	3,2	7,8	7,0	7,8	7,2
Van der Vlies	4,8	4,1	4,3	4,3	8,3	8,2	8,4	8,4
Verdonk		3,0	2,8	2,7				

Belangrijk is om te zien hoe de verschillende (aanstaande) lijsttrekkers ervoor staan op dit moment. Daarbij gaat het niet alleen om de score van vertrouwen bij de eigen kiezers, maar ook bij die van kiezers van andere partijen (het potentieel).

Roemer van de SP staat dan bovenaan, maar dat komt omdat in feite weinig mensen nog een oordeel over hem hebben en dus dan rond de 5 scoren. Wel blijkt uit een aantal gestelde vragen dat zijn eerste optreden (gematigd) positief wordt beoordeeld en dat hij veel minder controversieel is dan Prem Radhakishun, waardoor Roemer een groter electoraal potentieel heeft. De komende drie maanden zullen de scores van Roemer zich gaan uitkristalliseren.

Uit de tabellen is op te maken dat Pechtold en Halsema niet alleen het goed doen bij de eigen kiezers, maar dat ze ook bij kiezers van een aantal andere partijen een 5 of hoger scoren. Bij Pechtold zijn dat de kiezers van Groen Links, PvdA, SP en VVD. Bij Halsema die van D66, PvdA en SP. Rutte doet dat bij de kiezers van CDA en PVV, maar hij scoort minder hoog bij de eigen aanhang dan Pechtold en Halsema.

Bos scoort vrij goed onder de eigen aanhang (maar slechter dan Pechtold en Halsema). Alleen onder de kiezers van Groen Links en D66 scoort hij meer dan een 5. Maar bij de Groen Links kiezers scoort Pechtold hoger dan hij en bij de D66 scoort Halsema hoger dan hij. Als dat niet verandert dan is de kans dat hij bij de verkiezingen duidelijk hoger scoort dan nu, klein

De positie van Balkenende is zwakker dan die van Bos. Balkenende scoort onder de eigen aanhang uit 2006 gelijk aan Bos onder de PvdA-kiezers. Maar bij de kiezers van de andere partijen scoort hij, behoudens de ChristenUnie heel erg laag. De VVD-kiezers die in het verleden (2006) hem hoog hadden zitten geven hem nu nog maar een 3,3.

rapportcijfer	Allen	Gestemd in 2006:								
		PVV	VVD	CDA	CU	D66	PvdA	SP	GrLnks	
Roemer	5,6	4,6	4,8	5,3	5,4	6,0	6,0	6,8	6,4	
Pechtold	5,2	2,4	5,4	4,7	4,3	8,3	5,8	5,5	6,9	
Halsema	5,0	2,1	3,7	3,8	4,3	6,7	6,5	6,2	8,4	
Rutte	4,9	5,1	7,0	5,4	4,5	5,1	3,9	3,9	3,7	
Bos	4,5	1,5	3,0	3,2	4,5	5,4	7,0	4,9	6,2	
Rouvoet	4,4	2,6	3,3	5,7	6,4	4,6	4,5	3,7	3,9	SGP
Van Vlies	4,3	3,0	4,0	5,5	6,5	4,6	3,7	3,4	4,1	8,4
Balkenende	3,9	1,6	3,3	7,1	5,3	3,3	2,5	2,1	2,2	PvdD
Thieme	3,2	2,3	2,3	2,2	2,4	4,0	3,7	4,4	4,8	7,2
Wilders	3,1	8,0	4,3	2,9	1,8	1,8	2,1	2,3	1,6	Trots
Verdonk	2,6	4,6	3,5	3,0	1,5	2,0	2,0	1,9	1,8	7,1

De scores van de politieke leiders van de drie grootste partijen op dit moment (PVV, CDA en PvdA) verschillen aanzienlijk met die van de verkiezingen van 2003 en 2006 toen Balkenende en Bos ook (vrij) goed scoorden bij kiezers van andere partijen aan dezelfde kant van de scheiding links-rechts. De enige winst die Bos en Balkenende nog kunnen halen is het terugwinnen van kiezers die de partij sinds 2006 de rug hebben toegekeerd. Die ex-PvdA kiezers geven Bos een 5,5 en die ex-CDA-kiezers geven Balkenende een 4,5. En daardoor kan betwijfeld worden of een van de drie grootste partijen boven de 30 zetels kan halen als dit niet ingrijpend verandert.

Toch dient opgemerkt te worden dat het naar buiten komen van de bezuinigingsvoorstellen van de 20 ambtelijke commissies circa een maand voor de verkiezingen de dynamiek van deze verkiezingen volledig zal kunnen gaan veranderen. De effecten ervan zijn vooraf niet te voorspellen zonder dat die voorstellen gekend worden of de reactie van de partijen daarop.